

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพระสงฆ์ผู้พิการ ตามหลักพุทธจริยศาสตร์

A Model for Improving The Quality of Life of Disabled Monks According to Buddhist Ethics

พระครูอุเทนปัญญารังษี (วงศ์สุวรรณ)

Prakru Eutanpanyarangsri (Wongsuwan)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

สุพัตรา ปวนไผ่

Suputtra Puanfai

โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

Chiangmai Neurlogical Hotpital chianmai Province

Comesponding Author, Email : Sanpatongmonk@gmail.com

บทคัดย่อ

จริยศาสตร์ คือ หลักการของศีลธรรมอันเป็นความสำนึกถึงมาตรการความประพฤติ เป็นการศึกษาถึงเรื่องหน้าที่ ความดีสูงสุด อดมการณ์สูงสุดของชีวิตมนุษย์ตามขอบเขตแห่งเสรีภาพ เป็นสิทธิซึ่งเป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้อง หรือ เป็นกฎเกณฑ์ในทางสังคมที่คนจะต้องปฏิบัติเพื่อความดีงามและความสงบสันติในสังคม

มนุษย์ทุกคนแม้กระทั่งผู้พิการมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการ เพื่อคุณภาพชีวิตในทุกด้านที่เท่าเทียมกัน ควรได้รับโอกาสและสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมทุกระบบตามแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย.ด้านอารม ณ์ด้านสภาพแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม และ ด้านจิตใจ ด้วยคุณธรรมและจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพระสงฆ์ผู้พิการ ในสมมติฐาน คุณค่าของผู้พิการ จริยธรรมการพัฒนา และแนวคิดทฤษฎีโดยการมองเห็นถึงความสำคัญของพระสงฆ์ผู้พิการ

จริยศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการคือการสนับสนุนส่งเสริมขีดศักยภาพของพระสงฆ์ผู้พิการและผู้พิการให้มีความเท่าเทียมกัน ไม่ถูกเหยียดหยามรังเกียจหรือลดคุณค่าของผู้พิการ และ ให้สำนึกอยู่เสมอว่า หากเปรียบเทียบเป็นตนเองที่พิการบ้าง จะรู้สึกหรือเป็นอย่างไร

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, พระสงฆ์ผู้พิการ, พุทธจริยศาสตร์

Abstract

Ethics is the principle of morality. Which is conscious of the measures of behavior it is a study of duty, supreme goodness, and supreme ideology of human life within the Boundaries of freedom. It is a right which is the power that a person has to claim. Or is it a rule in society that people must follow for the sake of goodness and peace in society.

All humans, even the handicapped have the right to equal welfare for the quality of life in all aspects should be given the opportunity and be able to participate in all social systems in accordance with the concept of improving the quality of life in physical, emotional, environmental, cultural and mental aspects with morals and ethics and the development of the quality of life of monks with disabilities. Handicapped development ethics and theoretical concepts by seeing the importance of monks with disabilities.

Ethics and the development of quality of life for people with disabilities it is to support and promote the capacity of monks with disabilities and people with disabilities to be equal. No disrespect Hate or devalue people with disabilities and keep in mind that If you compare yourself with some disabilities to feel or how.

Keyword : good will of life, disabled monks, buddhist ethics

บทนำ

จริยศาสตร์เป็นวิชาที่กล่าวถึงแนวทางอันพึงประพฤติ แปลศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า Ethics มาจากคำภาษากรีกว่า Peri ethikes ซึ่งมาจากรากศัพท์ Ethos แปลว่า ขนบธรรมเนียม ภาษาลาตินเลียนศัพท์กรีกว่า Ethica (กิริติ บุญเจือ, 2519 : 3) จริยศาสตร์ไว้ว่า คือ วิชาที่ว่าด้วยเรื่องความประพฤติ ศึกษาถึงปัญหา คุณค่าความประพฤติดี กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติ หลักแห่งความดี ความถูกต้อง ความยุติธรรม คุณค่าของจริยธรรม และหลักในการแสวงหาความดี แบ่งได้ 3 อย่าง ดังนี้

(1) ความประพฤติ (Conduct) (2) พฤติกรรม (Behavior) และ (3) มโนธรรม (Conscience) (สำเนียง ยอดศิริ, 2560 : 39)

จริยศาสตร์ คือ หลักการของความประพฤติ มโนธรรม ศีลธรรม คุณธรรม อันเป็นความสำนึกถึงมาตรการความประพฤติ การตัดสินใจเลือกวิถีทาง เอ็มมานูเอล ค้านท์ (Immanuel Kant) ให้แนวคิดที่ว่าสิ่งที่ดีต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขนอกจากเจตนาดี (Good will) เช่น อำนาจ ความมั่นคง เกียรติยศ ศักดิ์ศรี ความเท่าเทียม สิ่งทั้งหลายจะต้องเกิดขึ้นโดยเจตนาดี ดังนั้น การกระทำที่ดีคือการกระทำที่มีคุณค่าทางศีลธรรมอยู่ที่หลักเจตนาดีที่ก่อให้เกิดการกระทำตามหน้าที่ออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) หน้าที่สมบูรณ์ (Perfect duties) หมายถึง การกระทำที่จะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เป็นการเน้นที่หน้าที่ซึ่งจะละเลยไม่ได้ และ (2) หน้าที่บกพร่อง (Imperfect duties) หมายถึง การกระทำที่จะต้องปฏิบัติได้ในบางโอกาส (พระศุภเทพ ทสธมโม (วนิชาติ) และคณะ, 2562 : 233 - 234)

จริยศาสตร์จึงเป็นภาวะเพื่อผู้อื่น หรือการมีอยู่เพื่อผู้อื่น (Being-for-others) โดยสิ่งนี้เป็นสถานการณ์ที่การมีอยู่เพื่อตนเอง จำนวนมากกว่าหนึ่งขึ้นไปภายใต้การมอง การตัดสินใจ การกระทำและปรากฏการณ์ระหว่างการกระทำโดยเสรีของตนเอง และความคิดของผู้อื่นที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนเอง (Jean-Paul Sartre, 1997 : 260) ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลมีอิสระในการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความประสงค์ของตน เช่น การใช้อำนาจในการกำหนดตนเองได้อย่างอิสระในแต่ละบริบท โดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลอื่น และเสรีภาพยังเกี่ยวข้องกับ “สิทธิ” ซึ่งเป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดการหนึ่ง (ชมขวัญ มาปาเดิต, 2561 : 11)

เนื้อเรื่อง

จริยศาสตร์ เป็นศาสตร์แห่งสิทธิหน้าที่ อันเป็นหลักของความประพฤติหรือเป็นกฎเกณฑ์ในทางสังคมที่คนจะต้องปฏิบัติเพื่อความดีงามและความสงบสันติในสังคม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้อื่นโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองอย่างเดียว

พุทธจริยศาสตร์เพื่อความสุขในสังคม ประกอบไปด้วย (1) สร้างประโยชน์แก่ตนเอง เป็นการฝึกอบรมตนให้มีความรู้ความสามารถให้เพียงพอทั้งโลกียปัญญาและโลกุตตรปัญญา (2) สร้างประโยชน์เพื่อผู้อื่น สมบูรณ์มั่นคงทุกส่วน ทั้งความรู้ ความประพฤติ ทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ ย่อมสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้อื่นได้ (3) สร้างประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ประโยชน์ที่จะพึงเกิดขึ้นเพราะอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันทำในสิ่งที่

ประโยชน์ เป็นงานที่ใหญ่หรือกว้างขวางออกไป (พระครูปลัดสวัญพัฒนพุทธคุณ จันทาโม (ประมวน พานิช) และคณะ, 2562 : 5)

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาผู้พิการกับบทบาทและสิทธิทางสังคม ปัญหาจริยศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัญหาพระสงฆ์ผู้พิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง ในมุมมองการยกระดับ ชีวิต ภาย ใจ การดูแลตัวเอง วิธีคิด และแนวทางการพัฒนากายใจ เมื่อพระสงฆ์ผู้พิการถูกทอดทิ้ง จะต้องทำอย่างไรในทางศาสนาพุทธ

ผู้พิการกับสิทธิทางสังคม

ผู้พิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550 : 1)

“มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน” เป็นข้อความในมาตรา 1 ของคำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 คำปฏิญญาแห่งฟิลาเดลเฟียของไอแอลโอ ปี 1944 ยืนยันในหลักการที่ว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาติพันธุ์ หลักความเชื่อ หรือเพศใดก็ตามมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการเพื่อคุณภาพชีวิต และการพัฒนาด้านจิตวิญญาณภายใต้หลักเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความมั่นคง ทางเศรษฐกิจและการได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน ซึ่งหมายความว่า ทั้งสตรีและบุรุษ คนปกติหรือผู้พิการควรได้รับโอกาสและสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมทุกระบบ (สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ, 2549 : 20)

ในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิผู้พิการ และประกาศให้ พ.ศ. 2524 เป็นปีผู้พิการสากล (United Nations International Year of Disabled Persons, 1981 หรือ IYDP) เพื่อให้รัฐสมาชิกทั่วโลกได้ตระหนักถึงสิทธิของผู้พิการ โดยได้เน้นเรื่องความเสมอภาคแห่งสิทธิและโอกาส การที่ผู้พิการจะต้องสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป (วิริยะ นามศิริพงษ์พันธุ์ และคณะ, 2546: 67) ได้แก่ (1) การส่งเสริมความเสมอภาคและการเข้าไปมีส่วนร่วม (2) การบำบัดฟื้นฟู (3) การมีงานทำ (พชร สุขสุเมธ, 2552 : 34)

จากข้อมูลประชากรประเทศไทยจาก สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ณ

วันที่ 31 ธันวาคม 2565 คนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 2,153,519 คน (ร้อยละ 3.26 ของประชากรทั้งประเทศ) เพศชาย จำนวน 1,124,245 (ร้อยละ 52.21) และเพศหญิง จำนวน 1,029,274 คน (ร้อยละ 47.79) อ้างอิงจากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 โดยเป็นผู้ที่มีลักษณะพิการที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่เป็นข้อจำกัดในการทำกิจกรรม ผู้ที่มีความลำบากในการดูแลตนเองหรือทำกิจวัตรส่วนตัว ผู้ที่มีลักษณะความบกพร่องทางร่างกายจิตใจหรือสติปัญญา เป็นผู้ไม่มีอาชีพหรือไม่มีงานทำ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551 : V) ซึ่งการเข้าถึงสิทธิของผู้พิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ พ.ศ. 2550 ระบุไว้ว่า สิทธิประโยชน์ที่ผู้พิการควรจะได้รับอย่างเท่าเทียม ด้านการแพทย์ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านอาชีพ และองค์กรผู้พิการและภาคประชาสังคมต่าง ๆ ก็ควรมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้พิการได้รับโอกาสที่จะพัฒนาตนเองในลักษณะบูรณาการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีคุณภาพชีวิต มีศักดิ์ศรีมีสิทธิเท่าเทียมกับคนทั่วไป เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีบทบาทในการพัฒนาประเทศร่วมกัน (สวิตริ รัตนโชติ, 2552 : 15-17)

ดังนั้นผู้พิการที่มีอยู่เป็นจำนวนมากนี้หากได้รับการช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้ทันการณ์แล้วจะช่วยให้พ้นจากการกลายสภาพเป็นผู้พิการถาวรหรือลดความพิการลงไปได้ และ การจะให้ผู้พิการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมโดยไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่นหรือสังคมนั้น ต้องส่งเสริมให้ผู้พิการมีงานทำอย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้สามารถเป็นพลังที่เป็นประโยชน์กับประเทศชาติต่อไปได้ ทั้งนี้ ในสังคมยังมีผู้พิการทางสติปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ที่ควรได้รับการปลูกฝังฝึกฝนเรียนรู้

แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต คือ สภาพเป็นอยู่ของชีวิตบุคคลที่สามารถดำรงอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเหมาะสมโดยสามารถแสดงมิติต่าง ๆ ของคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านคุณภาพชีวิตสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ด้านคุณภาพชีวิต การมีคุณธรรมในตัวเองและสังคม (UNESCO, 1978: 89) เพราะมนุษย์มีธรรมชาติด้านความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย (1) ความต้องการด้านร่างกาย (2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความภาคภูมิใจ และ (5) ความต้องการตระหนักและต้องการเป็นตัวของตัวเอง (ประภัสสร วัฒนา, 2560 : 5 - 6)

วัตถุประสงค์หลักการพัฒนาคุณภาพชีวิตก็เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ จากความอยู่รอดด้วยกิเลสมาสู่ความเป็นอยู่ด้วยปัญญา นอกจากเป็นหลักและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองแล้ว ยังจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี คือการฝึกฝนพัฒนาคนให้รู้จักปฏิบัติต่อชีวิต หรือดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องมีความสุข รู้จักแก้ไขปัญหาชีวิต และหาทางออกจากความทุกข์ได้ด้วยดี (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ ปยุตโต), 2543 : 131) ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลจะต้องเริ่มต้นด้วยตัวเอง โดยเปิดใจยอมรับกับการพัฒนาตนเองพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งต้องมีความพร้อมสำหรับการศึกษาเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลทำให้บุคคลนั้นสามารถใช้ชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้พิการ ในมิติทางพุทธศาสนา

พุทธศาสนามีหลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่เอื้อต่อผู้พิการ และสามารถนำมาปฏิบัติต่อผู้พิการเพื่อยืนยันและสนับสนุนคุณค่าชีวิตของผู้พิการ หลักธรรมดังกล่าว ได้แก่ กัลยาณมิตร พรหมวิหาร เป็นต้น ส่วนปัญหาในการเข้าถึงศาสนาของคนพิการ คือ พระสงฆ์ยังขาดข้อมูลด้านศาสนากับคนพิการ และวัดส่วนใหญ่ไม่มีอุปกรณ์และไม่มีสถานที่เอื้อต่อการปฏิบัติศาสนกิจสำหรับคนพิการ ดังนั้น ควรให้ความรู้เรื่องความหมายและคุณค่าชีวิตของผู้พิการในพระพุทธศาสนาแก่พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไปมากขึ้น ควรส่งเสริมโอกาสให้ผู้พิการได้รับศึกษา การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาตามความเหมาะสมกับสภาพความพิการของแต่ละคน (เทพพร มงธานี, 2565 : ออนไลน์) ดังนั้น แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพุทธธรรมของคนพิการ ควรประกอบด้วย ด้านการพัฒนากาย ด้านการพัฒนาศีล พัฒนาการอยู่ร่วมในสังคม ด้านการพัฒนาจิต พัฒนาสมาธิ และด้านการพัฒนาปัญญา พัฒนาความรู้

จริยศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพระสงฆ์ผู้พิการ

สิทธิเสรีภาพ และบทบาทหน้าที่ มนุษย์ล้วนเกิดมามีเสรีภาพและความเท่าเทียมกันในทุกด้านอย่างที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น ซึ่งสิทธิและเสรีภาพก็คือหน้าที่หรือการกระทำความดีของมนุษย์ที่จะนำสันติสุขมาสู่สังคม ผู้พิการกับสิทธิประโยชน์ คือ ความยุติธรรม ความเท่าเทียม ความสุขของผู้พิการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเป้าหมายของความยุติธรรมและเท่าเทียมได้แก่การได้รับความช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู และการส่งเสริมเพื่อสร้างศักยภาพที่ผู้พิการเหล่านั้นต้องการหรือเหมาะสม โดยผู้พิการในแต่ละด้าน

ควรได้รับบทบาทหน้าที่ในสังคมที่ตนเองสังกัด เช่น การฝึกฝนแรงงาน การจ้างงาน การให้การอบรมความรู้ด้านต่างๆ ที่สามารถเสริมสร้างให้ผู้พิการมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ

ผู้พิการกับสิทธิประโยชน์และหน้าที่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีองค์กรหรือหน่วยงานมากมายเกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้พิการให้มีปัจจัย 4 ที่สมบูรณ์ ทำให้ผู้พิการไม่เป็นภาระแก่สังคม และมองถึงความสอดคล้องตามสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิผู้พิการ ค.ศ. 1975 คือ การส่งเสริมความเสมอภาคของการมีศักดิ์ศรีความเท่าเทียมการบำบัดฟื้นฟู การศึกษาและบริการให้สามารถพัฒนา เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และการมีงานทำมีสิทธิได้รับหลักประกันด้านต่าง ๆ โดยมองถึงความสอดคล้องของคณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลของอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR)

AICHR ว่าด้วยเรื่อง “อาเซียนเพิ่มสิทธิผู้พิการ” ที่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้พิการ ผู้พิการในฐานะผู้ประกอบการ ผู้พิการในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ แผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคเรื่องการกำหนดสิทธิของผู้พิการในอาเซียน ซึ่งเป็นการตระหนักถึงสิทธิของผู้พิการในสังคม รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาอุปสรรคขัดขวางของผู้พิการต่อชีวิตของตนเองและกิจกรรมทางสังคม เช่น มลลักษณะทางสังคม (Social stigma) หมายถึงเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แห่งความอับยศหรือความเสื่อมเกียรติที่สังคมตราให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอันเนื่องมาจากความผิดปกติทางร่างกาย เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม ผิดจริยธรรม หรือความเป็นชาติพันธุ์ที่ด้อยของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูล การขนส่ง ฯลฯ และการเน้นย้ำประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้พิการในการกำหนดนโยบาย เพื่อสร้างหลักประกันและสร้างเสริมให้มีการปฏิบัติตามสิทธิของผู้พิการอย่างเต็มที่ (Lawforasean, 2565 : ออนไลน์)

อภิปรายผล

คุณธรรมและจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพระสงฆ์ผู้พิการ: พระสงฆ์ผู้พิการและผู้พิการควรคำนึงถึงหลักพุทธธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และควรตระหนักถึงคุณค่าที่ตนเองมี (พระทศเทพ ทสธมโม (วณิชชาติ) และคณะ, 2562 : 236) ด้วยเหตุผลของความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลย่อมไม่เท่ากัน และ มนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ พระสงฆ์ผู้พิการและผู้พิการควรได้รับการพัฒนา

คุณภาพชีวิต โดยการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบำบัดฟื้นฟูทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ (UNESCO, 1978: 87) และให้โอกาสผู้พิการให้เกิดความเท่าเทียมกับบุคคลปกติในสังคม (Jean-Paul Sartre, 1997: 125) ดังนั้น พระสงฆ์ผู้พิการและผู้พิการ ต้องมีความพยายามอย่างมากในการดูแลตัวเอง โดยใช้หลักการหรือแนวคิดที่ดีในการดำรงชีวิต หรือใช้ชีวิตประจำวันด้วยตนเองตามศักยภาพของตนเอง หรือสนับสนุนการช่วยเหลือพระสงฆ์ผู้พิการและผู้พิการในด้านต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ผู้พิการที่ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดพระธรรมคำสอน ก็ควรส่งเสริมหรือสนับสนุนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเผยแผ่หลักธรรม ดังที่ได้เห็นจากการสนับสนุน สตีเฟน วิลเลียม ฮอว์กิง (Stephen William Hawking) ผู้พิการที่เป็นนักฟิสิกส์ทฤษฎีจักรวาลวิทยา และยังเป็นศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ในประเทศอังกฤษ (bbc, 2566 : ออนไลน์) จะเห็นได้ว่า สตีเฟน วิลเลียม ฮอว์กิง มีความพิการทางด้านร่างกาย มีความพิการที่ต้องใช้ชีวิตอยู่บนรถเข็น แต่ความรู้ความสามารถและความคิดของเขานั้น ได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้องเหมาะสม สังคมให้โอกาสและมองเห็นคุณค่าที่เขา มี โดยไม่ได้มองถึงสภาพหรือรูปลักษณ์ภายนอกที่พิการ ซึ่งคุณค่านี้ยังสร้างประโยชน์อย่างมหาศาลต่อชาวโลก ดังเช่นผลงานที่เขาได้เขียนขึ้น ได้แก่ ผลงานวิทยาศาสตร์สำหรับบุคคลทั่วไป (popular science) ที่อธิบายทฤษฎีของเขาและจักรวาลวิทยาโดยรวม ซึ่งมีประวัติย่อของกาลเวลา (A Brief History of Time) และจักรวาลในเปลือกนัท (The Universe in a Nutshell)

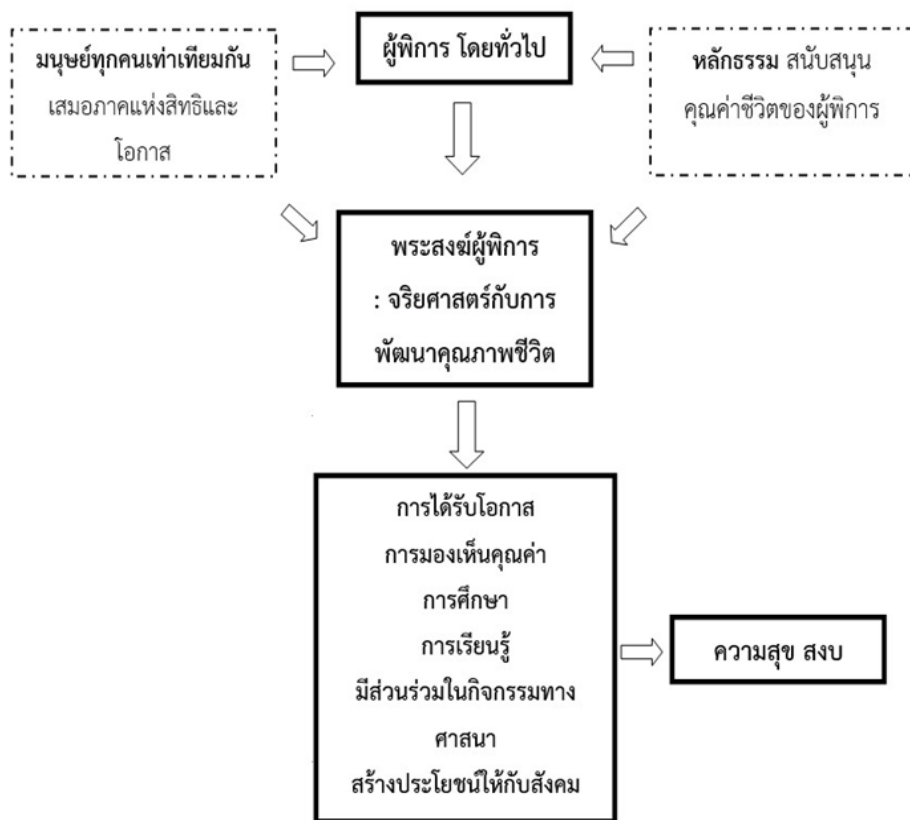
องค์ความรู้ที่ได้รับ

การตั้งสมมุติฐานทางทฤษฎี “คุณธรรมและจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพระสงฆ์ผู้พิการ” คือปัญหาในการส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพการดำรงชีวิตของผู้พิการที่จะต้องมีความสอดคล้องต่อสิ่งเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้พิการ (Lawforasean, 2565 : ออนไลน์) และต้องมีการแบ่งประเภทเช่น ด้านอายุ การศึกษา ความสามารถ เพศ ภาพพื้นฐานทางสังคม ฯลฯ ซึ่งพระสงฆ์นอกจากจะเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ อบรมให้ความรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสืบทอดเผยแผ่หลักคุณธรรมและจริยธรรมที่ดั่งามของพระพุทธศาสนาแล้ว “พระสงฆ์ผู้พิการ” ยังเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการคิดและหาแนวทางในการสร้างทฤษฎีทั้งแนวปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเท่าเทียม ฯลฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการในประเภทอื่น ๆ

คุณค่าของผู้พิการ คือ การมองเห็นคุณค่าในตนเองของผู้พิการในประเภทต่าง ๆ (กิริติ บุญเจือ, 2519 : 9) ว่ามีความสามารถด้านไหน ความสามารถนั้นพัฒนาได้หรือไม่

หน่วยงานหรือองค์กรไหนจะให้การรับรองสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการกระทำหรืองานที่ก่อให้เกิดคุณค่าควรเป็นอย่างไร และการมองเห็นคุณค่าร่วมกับการกระทำที่เกิดประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม (สำเนียง ยอดคีรี, 2560 : 45) คือ การตอบสนองที่ดีต่อความต้องการด้านร่างกาย ความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความภาคภูมิใจ ความต้องการตระหนักและต้องการเป็นตัวของตัวเอง ว่าควรมีกฎทางจริยธรรมเป็นมาตรฐานอย่างไร

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่ว่าจะเป็นผู้พิการหรือไม่ มีใช้การช่วยเหลือช่วยเหลือ การดูแลถูกเหยียดหยาม การรังเกียจหรือลดคุณค่าของมนุษย์ด้วยกันเอง แต่ควรเป็นการสนับสนุนส่งเสริมสิ่งที่ดีในตัวของคุณคนเหล่านั้นให้สามารถดึงศักยภาพที่มีออกมา เพื่อการพัฒนาส่วนอื่น ๆ ของสังคมให้ดีขึ้น

ภาพประกอบ

สรุป

จริยศาสตร์ คือหลักการของความประพฤติ มโนธรรม ศีลธรรม คุณธรรม เป็นความสำนึกถึงมาตรการความประพฤติ การตัดสินใจเลือกวิถีทาง เป็นการศึกษาถึงเรื่องหน้าที่ของมนุษย์ ความดีสูงสุด อุดมการณ์อันสูงสุดของชีวิตมนุษย์ตามขอบเขตแห่งเสรีภาพ หรือเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลมีอิสระในการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความประสงค์ เกี่ยวข้องกับสิทธิซึ่งเป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดการหนึ่ง เป็นหลักของความประพฤติหรือเป็นกฎเกณฑ์ในทางสังคมที่คนจะต้องปฏิบัติเพื่อความดีงามและความสงบสันติในสังคม

ผู้พิการ เป็นบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่อง และมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ กระนั้นมนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการเพื่อคุณภาพชีวิต การพัฒนาด้านจิตวิญญาณภายใต้หลักเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน ทั้งสตรีและบุรุษ คนปกติหรือผู้พิการควรได้รับโอกาสและสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมทุกระบบ

วัตถุประสงค์หลักการพัฒนาคุณภาพชีวิต ก็เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี คือการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องมีความสุข รู้จักแก้ไขปัญหาชีวิต และหาทางออกจากความทุกข์ได้ด้วยดี

บรรณานุกรม

- กิริติ บุญเจือ. (2519). **จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชมขวัญ มาปาเดิต. (2561). **เสรีภาพในปรัชญาของฌอง-ปอล ซาทร์: กรณีศึกษาของสื่อสังคมออนไลน์ในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทพพร มงธานี. (6 สิงหาคม 2549). **การศึกษาความหมายและคุณค่าชีวิตของคนพิการในพระพุทธศาสนากรณีความเข้าใจของพระสงฆ์ในจังหวัดขอนแก่น**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/2247?locale-attribute=th>

- ประภัสสร วัฒนา. (2560). แนวความคิดมนุษยนิยมของมาสโลว์ (Maslow) และแนวความคิดอัตถิภาวนิยมของฌอง ปอล ซาร์ตร์ (Jean Paul Sartre) ที่ปรากฏผ่านนวนิยายเรื่อง “วันหนึ่งในชีวิตของอีวาน เดนิโซวิช”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พชร สุขสุเมฆ. (2552). การอนุวัติการของประเทศไทยจากการเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิผู้พิการ ค.ศ. 2006. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระครูปลัดสวัญพัฒนพุทฺธคุณ จันทาโก (ประมวน พานิช) และคณะ. (2562). พุทธจริยศาสตร์เพื่อความสุขในสังคม. วารสาร บัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 6 (2), 5.
- พระครูสุนทรชัยวัฒน์ (ทวี สุชีโว). (2555). การศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์ในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระทศเทพ ทสธมโม (วณิชชาติ) และคณะ. (2562). จริยศาสตร์ของค่าน้ำ: การทำหน้าที่ระหว่างบุพการีและกตัญญูทดแทน. วารสาร วิชาการธรรมทศน์. 19 (3), 236.
- พระธรรมปิฎก (ประยุต ปยุตโต). (2543). ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- พระศรีคัมภีร์ญาณ. (2559). จริยศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิริยะ นามศิริพงษ์พันธุ์ และคณะ. (2546). การแก้ไขกฎหมายที่กีดกันผู้พิการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม: ศึกษากรณีกฎหมายและกฎระเบียบที่จำกัดสิทธิผู้พิการในการประกอบอาชีพ. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา.
- สาวิตรี รัตนชูโชติ. (2552). การเข้าถึงสิทธิของผู้พิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ พ.ศ. 2550. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา. (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา.
- สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ. (2549). แนวทางการปฏิบัติความเสมอภาคทางนิติบัญญัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศประจำภูมิภาคเอเชีย.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). **การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2550**. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มสถิติสังคม สำนักงานสถิติเศรษฐกิจสังคมและประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำเนียง ยอดศรี. (2560). จริยศาสตร์ จริยธรรม และคุณธรรม ตามแนวความคิดของนักปรัชญา. **วารสาร ปรัชญาปริทรรศน์**. 22 (2), 39.
- bbc. (14 มีนาคม 2061). **ชีวิตน่าอัศจรรย์ของ “สตีเฟน ฮอว์คิง” อัจฉริยะผู้ไขความลับแห่งจักรวาล**. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566, จาก <https://www.bbc.com/thai/features-43396461>
- Jean-Paul Sartre: Translated by Hazel E. Barnes. (1997). **Being and Nothingness**. London: Methuen & Co. Ltd.
- Lawforasean. (23 มิถุนายน 2560). **อาเซียนเพิ่มสิทธิผู้พิการ**. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2565, จาก <https://lawforasean.krisdika.go.th/Content/View?Id=267&Type=1>
- UNESCO. (1978). **Encyclopedia of the Social Science**. New York : The Macmillan Company.